

EVROPSKA UNIJA

VLADA RUMUNIJE

VLADA REPUBLIKE SRBIJE

Strukturalni fondovi
2007 - 2013

GEC NERA

Environment News

Bilten mikroregije prekogranične saradnje Dunav - Nera - Karaš

Br. 34
Novembar 2011

Tvrđava Ram

Najava aktivnosti
IPA projekta.

Strana 2

VOLONTERI Škole
plus na tvrđavi
Golubac i Ram.

Strana 1

Kontekst zagađenja
prašinom rudarskog
otpada iz jalovine
rudnika Taušani -
Bošneag

Strana 2

Volonteri IPA projekta na tvrđavi Golubac i Ram

Ekološka grupa za saradnju Nera iz Rumunije, u partnerstvu sa Školom plus iz Bele Crkve, Srbija, u okviru prekograničnog projekta "Sprečavanje zagađenja Dunava rudarskim otpadom u stvarnosti i medijska promocija", finansiranom od IPA prekograničnog programa Rumunija-Srbija vršila je monitoring životne sredine u opštini Veliko Gradište i tom prilikom posetila srednjovekovnu tvrđavu Golubac koja je spomenik kulture od velikog značaja.

Golubački Grad ili Golubac je monumentalna srednjovekovna tvrđava na desnoj obali Dunava, na samom ulazu u Đerdapsku klisuru. Ne zna se tačno ko i kada ga je podigao, a prvi put se pominje 1335.godine. Postoje razne legende o poreklu imena grada. Prema

jednoj, u mestu je živela lepa devojka po imenu Golubana.

Priče o njenoj lepoti stigle su i do turskog paše. Donosio joj je darove ne bi li se udala za njega. Sve je Golubana odbijala, pa je paša naredio da se kazni, tako što ju je vezao za stenu koja je bila u Dunavu.

Mučili su je i ostavili pticama koje su unakazile njeno telo. Prema drugoj, u glavnoj kuli, koja dominira gradom, bila je zarobljena vizantijska princeza Jelena, koja je, da bi svoju tugu i samoću ublažila, gajila golubove, po čemu je kasnije grad dobio ime. Ima i onih koji tvrde da ime potiče od divljih golubova kojih je na liticama bilo puno. Postoje i priče da je grad dobio naziv po izgledu kula na liticama koje deluju kao golubovi na steni.

I pored toga što je podignut na visokoj steni, na strmim

liticama, menjao je gospodare puno puta. Nalazio se u sastavu države kneza Lazara (mada je po nekim izvorima Srbiji pripadala samo okolina grada) , a posle Kosovskog boja u njega ulaze najpre Turci, a ubrzo zatim zauzimaju ga Mađari.

Monumentalna srednjovekovna tvrđava Ram

Oni ga 1403.godine predaju despotu Stefanu i po ugovoru je bilo predviđeno da posle despotove smrti (1423.godine) bude vraćen Mađarima zajedno sa Beogradom. Ipak, iz nepoznatih razloga grad je predat Turcima. Postoji mišljenje da je zapovednik grada Jeremija predaju uslovio isplatom 12.000 dukata što mu je, navodno, dugovao despot Stefan Lazarević. Kako mu zahtevi nisu ispunjeni predaje ga Turcima. Od tada pa do 1867.godine Golubački grad se uglavnom nalazio u njihovom posedu.

Posle prvog svetskog rata kroz tvrđavu je probijen magistralni put, a izgradnjom hidroelektrane Đerdap došlo je do porasta nivoa vode pa su potopljeni niži delovi grada i ostrva. Na ovom mestu Dunav je širok 7 kilometara i neodoljivo podseća na more.

Poseban aspekt projekta ogleda se i u uticaju zagađenja rudarskim otpadom na razvoj turizma na ovim atraktivnim turističkim destinacijama. Tokom implementacije projekta volonteri su posredno upoznati sa prirodnim lepotama koje kriju obale Dunava što predstavlja osnovu za izgradnju svesti o potrebi domaćinskog gazdovanja Dunavom a takođe i njegovim

priobaljem. U tom kontekstu još jednom je u razgovoru sa lokalnim stanovništvom ponovljena potreba sadnje zelenog zaštitnog pojasa oko jalovišta rude u rudniku Moldomin u Rumuniji.

Najava aktivnosti u okviru Prekograničnog IPA projekta Rumunija Srbija

Aktivnosti u okviru prekograničnog projekta **CBC - IPA Romania - Serbia „ Projekat sprečavanja zagađenja Dunava rudarskim otpadom u stvarnosti i medijska promocija “**. Nosilac projekta /Lead partner/ je Ekološko društvo za saradnju GEC Nera iz Oravice, Rumunija, a partneri su sa rumunske strane Opština Pojejena, a sa srpske strane NVO Škola plus - Dositej Obradović iz Bele Crkve. Projekat se implementira od decembra 2010.g. a sada je u završnoj fazi.

Pored velikog broja aktivnosti u toku dosadašnje realizacije projekta, najavljujemo veliku promotivnu akciju u **Velikom Gradištu 15.10.2011.g.** sa početkom u 10 h, na kojoj će učestvovati svi partneri sa svojim uspešnim volonterima. Obučeni volonteri, tzv. Agenti zaštite životne sredine, deliće propagandni materijal, flajere, brošure, postere kao i impozantnu Belu knjigu, materijal koji je sačinjen sa svim rezultatima aktivnosti i monitoringa u vidu utvrđivanja trenutnog stanja životne sredine, sa svim relevantnim činjenicama i argumentima. Skrenuće se još jednom pažnja široj javnosti o vrsti i stepenu zagađenja rudarskim otpadom, kako u Rumuniji, tako i u Srbiji.

Volonteri Škole plus, vršnjački ekološki edukatori osposobljeni su da na terenu utvrde stepen zagađenja, direktnim uzorkovanjem biodiverziteta, i u tom smislu davaće zainteresovanom stanovništvu konkretne i relevantne informacije o stepenu i vrstama zagađenja u našoj sredini.

Pozivamo sve zainteresovane građane da prisustvuju ovom velikom i značajnom događaju, kako bi dobili prave informacije i podigli nivo svesti o tome da smo svi odgovorni za opasno širenje prašine, izazvane rudarskim otpadom iz napuštenih rudnika u našoj neposrednoj blizini, u Rumuniji.

Kontekst zagađenja prašinom rudarskog otpada iz jalovine rudnika voda Taušani - Bošneag iz Nove Moldove

Od brojnih postojećih rudnika na teritoriji županije Karaš - Severin, neki od njih se još vode, a drugi su prestali aktivnost ili su likvidirani. Usput, iz ovih rudnika dovedeno je najveće nezaštićeno rudarstvo deponije, koje je stalan izvor zagađenja za ljudska naselja i obližnje poljoprivredno zemljište.

Jalovine rudnika Taušani - Bošneag pripadaju SC MOLDOMIN Nova Moldova, koji se nalazi u okviru prirodnog parka Gvozdena kapija, koji je relevantan slučaj depozita otpada u rudarstvu koji zagađuje, uzimajući u obzir stepen

zagađenja u okolini deponije. Glavni izvor zagađenja iz ove deponije su fine čestice otpada u rudarstvu iz prerade rude bakra.

Ovde, na ukupnoj površini od oko 150 hektara, posle isparenja vode iz industrijskih postrojenja za preradu bakra, rezultiralo je pojavljivanje finog sloja magle, prosečne gustine od 3,00 m. Prekidom eksploatacije od 2006. SB MOLDOMIN, ukazom od strane Ministarstva ekonomije on postaje jedini vlasnik ove kompanije, ali i oni nedovoljno finansiraju sanaciju deponije. Pojavom vetrova, Gornjak ili Košava, prašnjav materijal je dislociran od ovih vetrova (deflacija) i na taj način raspršuje se po o njivama sela u blizini Stare Moldove i Nove Moldove, Požežene, Mačești (Mačević) iz Rumunije i sela Vinci, Požežena, Ram, Veliko Gradište, Vračev Gaj, Banatska Palanka i Stara Palanka, na teritoriji Srbije. Značajna količina materijala se prenosi u močvarno ostrvce Stare Moldove u Rumuniji i na močvarno područje Labudovo okno u Srbiji.

Ukupna površina zemljišta pod uticajem zagađenja u Rumuniji je oko 5780 hektara i oko 12.000 ha u Srbiji. U isto vreme, u Rumuniji je direktno ugroženo ukupno 18.000 stanovnika, i 12.500 stanovnika u Srbiji. Značajna količina materijala se takođe transportuje u močvarama u Staroj Moldavi iz Rumunije, i Labudovo okno iz Srbije. Taloženje jalovine u Dunav može izazvati promene hidrološkog režima i teškoće u protoku vode, i u isto vreme otežanu plovidbu Dunavom.

Zagađenja prašinom rudarskog otpada iz jalovine rudnika Taušani - Bošneag

Odlukom Skupštine akcionara br. 6 / 23.08.2009 u vezi ukidanja kompanije MOLDOMIN, Agencija za zaštitu životne sredine županije Karaš - Severin zatražila je odmah da podnese do kraja 2009 godina jednu procenu životne sredine, u cilju da AZŽS obezbedi ekološke savete o ekološkim zahtevima firme MOLDOMIN nakon stupanja postupka za ukidanje. Ova procena životne sredine nije postignuta u vreme uređivanja ove publikacije i jezero Taušani - Bošneag je ilegalno u odnosu na važeće ekološke propise iz Rumunije. Lokalni akcioni plan razvijen kroz ovaj projekat će biti završen / modifikovan/ u budućnosti na bazi ekoloških saveta koje pružaju AZŽS Karaš - Severin, firma MOLDOMIN.

Investiranje u svoju budućnost!

Rumunija-Srbija IPA prekogranične saradnje Program je finansiran od strane Evropske Unije u okviru Instrumenta za pretpriprastupnu pomoć (IPA) i sufinansira država partnera u programu.

Naziv projekta: **Poluarea transfrontalieră cu deșeuri miniere pe Dunăre, realitate și în același timp bombă mediatică**
Materijal editor: **Grupul Ecologic de Colaborare Filiala Nera Caraș - Severin**

Datum objavljivanja: **Novembar 2011**

Sadržaj ovog materijala ne mora nužno da predstavlja zvanični stav Evropske unije
U slučaju žalbe, kontaktirajte: romania-serbia@mdrt.ro

www.romania-serbia.net